

byggere ikke maatte være Fæstemandsvirksomheder for Mænd og Kvinder i samme Ejendom. Det er vel muligt, at det kan se saaledes ud, men i Henhold til, hvad jeg udtalte før og oplæste af en Instruks, ere vi enige om, at de maa finde sig i de Forandringer, der til enhver Tid maatte foretages. Jeg mener ikke, at dette kan blive nogen absolut Hindring for, at der nok kan opnaas en Forstaelse med Justitsministeren paa dette Punkt. Naar Justitsministeren bemærkede, at man derved ihdeliggjorde, at Loven ogsaa omfatter de nævrende Fæstemænd med Bevilling, mener jeg rigtig nok ikke, at der behøves en saadan udtrykkelig Bestemmelse derom i Loven, idet man vistnok maa betragte det som en Selvfølge. Men som sagt, jeg mener nok, at vi kunne komme overens derom, og den ærede Justitsminister har jo bebudet at ville stille Endringsforslag i saa Henseende; muligvis kan det blive stillet saa tidlig, at Udvælget kan saa det optaget til Drøftelse inden 3dje Behandling. De andre Bemærkninger, der ere fremførte af Justitsministeren, gif kun ud paa at ihdeliggøre de Tanter, Udvælgets Flertal har ment at nedlægge i Loven, og for disse Bemærkninger er jeg selvfølgelig den ærede Justitsminister taknemmelig. Dermed har jeg ikke mere at sige i Anledning af, hvad der er fremkommen fra den ærede Justitsminister.

Før vi gaa til Afstemning vil jeg endnu sige et Par Ord om Mindretallets Forslag. Mindretallets Forslag gaar jo ud paa, at her som ogsaa i andre Forhold skal alt samles under Staten, under offentlige Autoriteter, offentlige Kontorer. Det ser noget besynderligt ud, at man i dette Forhold skal oprette offentlige Kontorer for at medvirke til Afslutning af private Overenskomster eller private Kontraktforhold. Thi som det ogsaa er anført i Betænkningen fra Flertallets Side, medfører det ikke ubetydelige Udgifter, og tilmed kan jeg ikke se, at det vil medføre nogen som helst Fordel, men at det snarere paa den anden Side ikke vil naa det Maal, man tilsigter. Det, man tilsigter med denne Fæstemandsvirksomhed, er dog dette: dels at at der kan blive Kontraktforhold tilvejebragt mellem Lyendet og Husbonden, og dels at Husbonden kan finde det rette Lyende og Lyendet den rette Husbonde, saaledes at de gensidig passe for hinanden, men det naas slet ikke ved det, som her foreslaas. Det bliver jo fuldstændig offentlige Kontorer, hvis Personale ansættes af Kommunalbestyrelsen, deres Løn skal være fast, hvad enten deres Virksomhed er større eller mindre, og det er kun disse tilladt at udøve Fæstevir-

ksomhed, den private Virksomhed er aldeles kvælt med det samme. Hvor der er offentlige Fæstekontorer, maa der ikke ved Siden af være private, og hvis det Beløb, der kommer ind, ikke er tilstrækkeligt til Løn, Kontorhold o. s. v., skal det resterende ikke alene betales af Kommuneassisen, men en Del af Beløbet forudsættes endogsaa at skulle betales af Statskassen. Det er altsaa et fuldstændig offentligt Kontor, der oprettes, men det kan ikke tilfredsstille den Fordring, jeg stiller til Fæstekontorer. Efter Udvælgets Mindretallets Betænkning er det heller ikke det, der i første Række tilsigtes ved dette Forslag, men det, der tilsigtes, er noget helt andet, der efter min Mening i Hovedsagen ligger udenfor dette Lovforslag. Det tilsigtes at forebygge Indvandring af Arbejdskraft fra Landet til Byerne. Det er vist, at det maaske noget kan forhindre dette, men det vil lige saa fuldt forhindres ved Flertallets Forslag, idet man jo ogsaa har optaget Sikkerhedsforanstaltninger derimod f. Eks. med Hensyn til Offentliggørelse i Bladene af urigtige Meddelelser o. s. v. Jeg tror ikke, at Forholdet bliver væsentlig bedre ved det offentlige Fæstekontor, naar man ikke mener, hvad der ogsaa er udtalt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 9de B. (Hørdum) at man nærmest burde indstrænke sig til Anvisning. Men naar man skal indstrænke det til blot at anviise, hvad vil det saa sige, naar et Lyende kommer til en Fæstemand i Kjøbenhavn og skal have Blads hos en Husbond, opre i Nylland? Der fæstes mange Lyender fra Kjøbenhavn til Vendsyssel, skulle de saa rejse til Vendsyssel, eller skal Lyendet sætte sig i Forbindelse med Husbonden i Vendsyssel ved en Brevbetaling, som det maaske ikke en Gang kan føre; derved vilde ikke opnaas noget. Nej, det, der nærmest efter Mindretallets Forslag tænkes opnaaet, det er dette, at et saadant Kontor skal gøre saa lidt som muligt for at forhindre Indvandring af Arbejdskraft fra Land til By, men det mener Flertallet holder ikke rigtig Stik, og derfor nødes vi ogsaa til at udtale, at man burde, for at forhindre dette, gaa andre Veje. Men et Lyende bliver daarligt stedt, naar man skal have et offentligt Fæstekontor, thi Forholdet er jo dette, at for at en privat Fæstemand kan saa sin Forretning til at gaa, er det nødvendigt, at han tilfredsstiller baade Lyende og Husbond, og for at han kan saa sin Forretning til at gaa, er det, at han behandler Lyendet saa godt og human som mulig, for at dette Lyende kan anbefale ham til andre. Det er noget, som en Del af vore Fæstekontorer ogsaa gaa ud paa, og det er kun dem, der virkelig have funnet